

KIC tjedan
filma o
umjetnosti
26—30.11.
2024.

arte
—ria

el
—
e+de

2

Kulturno informativni centar (KIC) od 26. do 30. studenog organizira 7. Arteriju—tjedan filma o umjetnosti. Sedmo izdanje Arterije u Dokukinu KIC donosi presjek aktualnih dokumentarnih i igranih filmova o osebnim umjetničkim osobnostima, njihovim kreativnim procesima i društvenim pozadinama—zagrebačka publika premijerno će gledati nagrađivane filmske posvete nekonformističkoj češkoj fotografkinji **Libuše Jarco-
vjakovoj** i queer sceni iza Željezne zavjese, kao i ekscentričnoj barunici i dadaistici **Elsi Freytag-Loringhoven** za koju neki tvrde da je prava autorica slavnog **Duchampova Pi-soara**. Tu su i sanjivi dokumentarac o legendarnom kontrakulturnom okupljalištu **Hotelu Chelsea** i njegovim preostalim stanarima koji se opiru gentrifikaciji, nadrealistični igrano-dokumentarni film o renomiranoj austrijskoj slikarici **Mariji Lassnig** kojoj je dugo izmicao uspjeh i njezinoj metodi „slikanja svjesnosti tijela“, te bliski susret s vizionarskim slikarom i kiparom **Anselmom Kiefferom** u režiji **Wima Wendersa** koji pomoću 3D tehnike rastvara umjetnikov mikrokozmos. Filmovi će biti popraćeni razgovorima koji će ove karizmatične umjetničke figure upotrijebiti kao paradigmu i uvertiru za promišljanje nekih od ključnih problema suvremene umjetnosti. Selektorica programa je filmska kritičarka i kustosica **Dina Pokrajac**.

26 11

19h Nisam sve što želim biti Jeste nejsem, kým chci být 21:30h Zarkoff

r. **Klára Tasovská**
2024., Češka/
Slovačka/Austrija, 90'

jezik: češki
titlovi: hrvatski

razgovor:
Sanja Bachrach
Krištofić, grafička
dizajnerica i
fotografkinja i
Leila Topić, kustosica

*Introspektivni portret nekonformističke umjetnice Libuše Jarco-
vjakove komponiran od analognih fotografija
i dnevnčkih zapisa. Nekonvencionalna priča o
odrastanju i praškoj kvir sceni iza Željezne zavjese.*

Libuše Jarco-
vjaková dokumentira cijeli svoj život kroz tisuće analognih fotografija i intimne zapise. Njena rodna Čehoslovačka prolazi represivnu fazu „normalizacije“ nakon gušenja Praškog proljeća 1968. Mlada fotografkinja u Pragu traga za otocima slobode i vlastitim seksualnim identitetom, u stalnoj pratnji fotoaparata. Jedno od rijetkih utočišta nalazi u T-Clubu, znamenitom okupljalištu bohemske kvir scene. Kada se dogodi ubojstvo i policija se zainteresira za Libušine fotografije kao dokazni materijal, njeno osobno sazrijevanje i emancipacija bivaju naprasno prekinuti. Ulazi u brak iz interesa i seli u Zapadni Berlin. No i ovaj novi svijet ispunjen je preprekama. Sa zadnjim parama odlazi u Tokio gdje ubrzo postaje tražena modna fotografkinja. Nesputana i nepokolebljiva u svojoj potrazi za životom kakav želi živjeti Libuše se nakon pada Željezne zavjese vraća u Prag. Filmska introspekcija komponirana je od monokromatske niske subjektivnih fotografija i neusiljenih dnevnčkih zapisa koje sama umjetnica čita naglas te koji zajedno ogoljuju njezino divlje putovanje kroz svakodnevne borbe, tjelesnost, ljudske odnose i emotivne (samo)spoznaje. Portret nekonformističke umjetnice istovremeno je nekonvencionalna i ganutljiva priča o odrastanju ispricana kroz egzistencijalistički prosek te posveta nezastitnoj fotografskoj znatiželji i umjetničkom procesu koji prigrlijuje spontano i neočekivano.

IMPRESUM
Izdavač: Kulturno informativni centar, Preradovićeva 5, Zagreb Za izdavača:
Hrvoje Hribar Autor koncepta: Emil Matešić Selektorica programa i
producentica: Dina Pokrajac Vizualni identitet i dizajn promotivnih
materijala: Sven Sorić Fotografkinja: Zoe Šarilja Autorica špice: Jasna Givens
Odnosi s javnošću: Jelena Svirčić Produkcijaska podrška: Andrea Grpić, Vedran
Grlićinević Prijevod filmova i izrada titlova: Vanda Gajsak Đokić—DOBBIN

27 11

r. Barbara Visser, 2023.,
Nizozemska, 87'

jezik: nizozemski, engleski,
njemački, francuski
titlovi: hrvatski
razgovor:

Tihana Bertok, povjesničarka
umjetnosti
i Goran Tribuljak, umjetnik

19h

Alreadymade

Filmska istraga o autorstvu najutjecajnijeg umjetničkog djela 20. stoljeća, koja oživiljuje intrigantnu i zaboravljenu Majku Dade—barunicu Elsu Freytag-Loringhoven.

Što je dovelo do uspona slavnog pisara koji se pripisuje Marcelu Duchampu? Isprva doživljen kao izgubljeni anti-umjetnički uradak anonimnog stvaraoca s vremenom je postao najutjecajnije umjetničko djelo 20. stoljeća. Može li otkriće jednog pisma dovesti do njegove atribucije ženi koja je bila daleko ispred svoga vremena? Filmska istraga *Alreadymade* konfrontira originalnost, autorstvo i identitet, baš kao što je *Pisoar* (1917.) učinio prije stotinu godina, no ovoga puta uz pomoć suvremenih alata. Pedantno i temeljito istražujući povijesni slučaj i pronađene materijale iz brojnih izvora, sam film preuzima formu „ready-madea“ te oživiljuje intrigantnu i zaboravljenu figuru Else Freytag-Loringhoven, njemačku avangardnu pjesnikinju i umjetnicu. „Barunica“ sell u New York 1913. godine te ondje radi u tvornici cigareta i pozira kao model za umjetnike poput Man Raya, Louisa Bouchéa i Georgea Biddlea. Tijekom 1920-ih postaje središnja figura dadalizma u Greenwich Villageu. Njena ekscentrična osobnost nažalost je zasjenila njena umjetnička postignuća koja su se kretala od seksualno nabljenih i kontroverznih performansa, preko odvažne i inovativne poezije, do umjetničkih instalacija napravljenih od pronađenih predmeta (*ready-made, junk sculpture*). Kažu da je upravo ona izumila *ready-made*—predstavila je *Enduring Ornament* (1913.), zahrđali metalni prsten, godinu dana prije nego što je Duchamp predstavio svoj prvi *ready-made Bottle Rack* (1914.). Glasovi koji upravo Elsi pripisuju autorstvo *Pisoara* sve su glasniji zajedno s nastojanjima da se isprave historijska potiranja ženskih doprinosa umjetnosti. Je li u pitanju samo pusta želja ili istina utemeljena na nepobitnim činjenicama? Tko je žena koju zovu Majkom Dade i zašto je minorizirana u kunsthistoričarskim analizama?

28 11

19h Sanjivi zidovi: Unutar Hotela Chelsea Dreaming Walls: Inside the Chelsea Hotel

Msya
Duverdiar & Amélie
van Elm, 2022.,
Belgija/Francuska/
Nizozemska/
Švedska/SAD, 77'

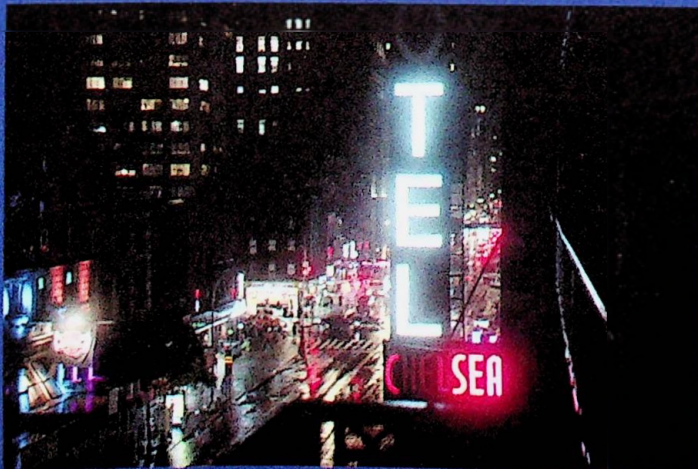
jezik: engleski
titlovi: hrvatski

razgovor:
Dina Gligo, umjetnica,
Sonja Leboš,
interdisciplinarna
umjetnica i
istraživačica, Viktor
Zahtila, filmski i
kulturni radnik

Film o legendarnom Hotelu Chelsea i njegovim preostalim
stanarima—nekadašnji rasadnik kontrakulture 1960-ih i utočište
underground umjetnika 2022. pretooren je u luksuzni hotel.

Legendarni Hotel Chelsea, čuveni rasadnik kontrakulture 1960-ih pretvo-
ren je 2022. u luksuzni hotel. Patti Smith, Jim Morrison, Bob Dylan, Arthur
C. Clarke i Robert Mapplethorpe samo su neki od njegovih zvjezdanih bivših
stanara i redovitih posjetilaca. Andy Warhol i Paul Morrissey opjevali su ga
u filmu *Chelsea Girls* (1966.), Nico je nazvala svoj debitantski album *Chelsea
Girl* a njegov slobodarski ugođaj, boemština i kreativno ozračje inspirirali
su brojna književna, likovna i glazbena djela popularne kulture kao i postala
poprište brojnih kulturnih filmova. Sablasni dokumentarac o sudbini notor-
ne zgrade ne bavi se nijednim od ovih ljudi. Iza blještavila *stardoma* sustava
krije se priča o jednoj od najdugovječnijih stanarskih kooperativa koja je
više od stoljeća funkcionirala kao utočište za brojne i šarolike umjetnike od
kojih su neki ovdje proveli čitave svoje živote. Zahvaćeni između straha i
mahovitosti, nakon osam godina neprestanih građevinskih radova i življenja
pod skalama pedesetak preostalih stanara pripremaju se za neljubljenu
pomutnju—neki prosvjeduju dok se drugi rezignirano povlače u svoje sobe.

Iako je zgrada 2011. zatvorena radi renovacije šačica njih i dalje živi u svojim
prašnjavim oronulim odajama gdje stvaraju umjetnost za nepostojeću publiku.
Danas se neke od hotelskih soba mogu iznajmiti po vrtoglavih cijenama dok
dugotrajni stanari tvrde da vlasnici vrše pritisak na njih da napuste svoj dom.
Poetičan i peripatetički film osluškuje svakodnevne živote ostarjelih bivših
boema koji nemaju gdje otići dok građevinski radnici pričaju o duhovima koji
obitavaju u njegovim hodnicima, od Nancy Spungen do Dylana Thomasa. Uz
kaotičnu pozadinu film istražuje utopijski impuls koji je nekoć prožimao ovaj
prostor i doprinio njegovim mitskim proporcijama te propituje izazove koji ga
čekaju u budućnosti dok se preostali žitelji hotela (51), izručeni na milost i nemilost
kapitalizma, kao i sami zidovi, suočavaju s prekretnicom u svojoj zajedničkoj
povijesti. Priča je to o New Yorku i gentrifikaciji te važnosti nezavisne umjetnosti
za društvo kojem je prijeke potrebna protu-moć umjetnika koji se udružuju.
Film o umjetnosti ne kao komodificiranoj vrijednosti već kao načinu življenja.

29 11

19h Anselm Anselm —Das Rauschen der Zeit

r. Wim Wenders,
2023., Njemačka,
93'

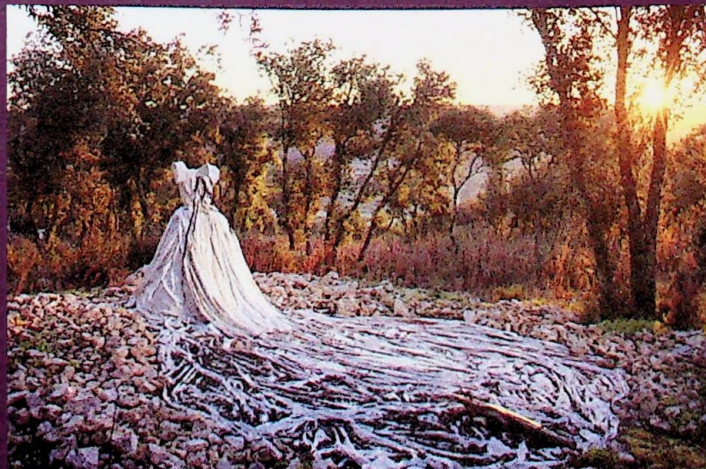
jezik: njemački,
engleski
titlovi: hrvatski

razgovor: Fedja
Gavrilović, kustos
i Višnja Pentić,
filmska kritičarka

Wim Wenders pomoću 3D tehnike stvara portret Anselma Kiefera,
jednog od najvažnijih slikara i kipara našeg doba—bliski susret s
vizionarskim umjetnikom i rastvaranje njegova mikrokozmosa.

Wim Wenders stvara portret Anselma Kiefera, jednog od najvažnijih
slikara i kipara našeg doba. Snimljen u 3D-u i 6K-rezoluciji *Anselm*
utjelovljuje filmsko iskustvo umjetnikova djela koje istražuje
ljudsku egzistenciju i cikličku prirodu povijesti te crpi inspiraciju
iz književnosti, poezije, filozofije, alkemije, astronomije, fizike
i mitologije. Wenders je više od dvije godine pratio Kieferovu
putanju od rodne Njemačke do njegova novog doma u Francuskoj,
povezujući različite životne faze s ključnim mjestima i krajolicima
iz njegove dugovječne karijere koja traje više od pet desetljeća.
Wenders podastire umjetnikov životni put, inspiraciju i kreativni
proces istražujući njegovu fascinaciju mitom i historijom—prošlost i
sadašnjost isprepliću se i rastuću granicu između filmskog medija i
slikarstva. Kao i u *Pini* Wendersa ne zanima snimiti biografiju u kojoj
se razlaže umjetnikov privatni život već želi zahvatiti procesualnost
njegova djela kako bi ga približio drugima ali i samom sebi.
Monumentalni enterijeri i ekspresivne figuralne kompozicije kroz
lupu trodimenzionalne perspektive postaju poprište za bliski susret
s vizionarskim umjetnikom i rastvaranje njegova mikrokozmosa.

„Anselm Kiefer i ja obojica smo rođeni krajem Drugoga svjetskog
rata—on nekoliko mjeseci prije a ja nekoliko mjeseci kasnije.
Proveli smo naša djetinjstva u istoj razorenoj zemlji uništenog
samopoštovanja, punoj odraslih ljudi—uključujući naše rođake i
učitelje—koji su mahom pokušavali zaboraviti prošlost i praviti
se kako se ona nije dogodila. Dok je Anselm studirao pravo u
Freiburg-im-Breisgau, ja sam po prilici u isto vrijeme studirao
medicinu u istom gradu. Mogli smo se tada susresti na obojica smo
u konačnici krenuli u drukčijim smjerovima: on je upisao umjetničku
akademiju a ja filmsku školu. No kako ništa nije toliko formativno
kao naši najraniji utisci dijelimo mnogo toga zajedničkog. Naša
djetinja iskustva kanalizirali smo dakako na vrlo različite načine.“
Wim Wenders

30 11

19h

Spavati s
tigrom

Mit einem
Tiger
schlafen

21:30h

Le
Chocolat
Noir

r. Anja Salomonowitz,
2024., Austrija, 107'

jezik: njemački,
engleski, francuski
titlovi: hrvatski

razgovor:

Antonin Svoboda,
producent filma i Dina
Postržajac, kvotosica i
filmova kritičarka

Nadrealistični hibridni film o slavnoj austrijskoj slikarici Mariji Lassnig, njezinoj borbi u umjetničkom svijetu kojim dominiraju muškarci i potrazi za vlastitim umjetničkim izrazom.

Hibridni biografski film o slavnoj austrijskoj slikarici Mariji Lassnig, njezinoj borbi u umjetničkom svijetu kojim dominiraju muškarci, njezinoj potrazi za vlastitim umjetničkim izrazom kojim će prenijeti svoju unutarnju bol na platno i velikom no odgovenom umjetničkom uspjehu. Birgit Minichmayr dojmljivo utjelovljuje Mariju Lassnig u filmskoj posveti umjetnici kroz sve životne faze i psihološka stanja, materijalizirajući koncept „slikanje svjesnosti tijela“ (*Körperbewusstseinsmalerei*) kojim je Lassnig opisivala svoj rad i transponirajući ga u fizičko tijelo koje proizvodi umjetnost. Bez šminke ili ikakvih pomagala koja bi mijenjala njen fizički izgled, Minichmayr/Lassnig klizi kroz desetljeća s vječno istom figurom. U pitanju je umjetničko prevođenje njezina mentalnog stanja. Kažu da je Maria Lassnig bila bezvremenska. Mudra kao djevojčica i mlada u srcu kao starica. Neovisno o dobi duša ostaje ista. Minichmayr inkarnira Lassnig kao samotnu umjetnicu koja upražnjava gotovo redovnički asketsku rutinu te eksperimentira s vlastitim tijelom i burnim osjećajima. Jer ona zna vrijednost svojih slika prije nego što će umjetničko tržište uslijediti sa svojom presudom. Film u konačnici ostavlja gorko-sladak okus: u trenutku kada je konačno dobila priznanje za kojim je žudila i fanfare u kojima je uživala—lako joj je to bilo mrsko priznati—slikarica se prisjeća svega što je morala žrtvovati. Redateljica Salomonowitz dočarava mračni humor svojstven za Lassnig kao i njenu potištenost—kroz život je hodala deprimirana ali nikad potlačena—naglašavajući oboje upečatljivim nadrealističkim elementima. Neobičan i kompleksan film u kojem se izmjenjuju odglumljene i dokumentarne sekvence. No slike su stvarne.

